

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

RPW/57574/2020 P
Data:2020-07-23

1920-2020

BITWA WARSZAWSKA

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2020 -07- 23

Warszawa, dnia 17 lipca 2020 r.

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
WYDZIAŁ KANCELARII JAWNYCH

Nr. 5333/18.MOK
17 LIP 2020

ZAK. NR

Pan Adam BODNAR

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Nr sprawy: MON.DK-WPF.025.41.2020

Dotyczy: *ustalenia wysokości należności zwolnieniowych dla żołnierzy zawodowych.*

Stanisław Poniński

w nawiązaniu do pisma Pana Rzecznika Nr WZF.7040.8.2019.TO z dnia 30 czerwca 2020 r., w którym zwrócono się o zmianę sposobu obliczania wysokości niektórych należności pieniężnych przysługujących żołnierzom zawodowym z tytułu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej z zastosowaniem art. 97a ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 860) – uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

System uposażeń żołnierzy zawodowych jest jednym z elementów polityki kadrowej prowadzonej w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, którego funkcją jest m.in. oddziaływanie na żołnierzy zawodowych w kierunku długoletniego pełnienia służby wojskowej. Z tego też względu, obserwując niekorzystny trend zwalniania się żołnierzy z zawodowej służby wojskowej, niezwłocznie po wyznaczeniu na stanowisko, na którym przysługuje wyższe uposażenie - podjęto działania, których celem było prewencyjne oddziaływanie na żołnierzy zawodowych i przeciwdziałanie dostrzeżonej sytuacji. W tym celu ustawą z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1355), z dniem 5 grudnia 2013 r., dodano do wojskowej ustawy pragmatycznej art. 97a.

Zgodnie z treścią tego artykułu ustawy, w przypadku wypowiedzenia przez żołnierza zawodowego stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, w okresie dwunastu miesięcy od dnia objęcia przez tego żołnierza zawodowego wyższego stanowiska służbowego albo stanowiska służbowego o tym samym stopniu etatowym, lecz z wyższą grupą uposażenia, podstawę wymiaru odprawy, ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz świadczenia pieniężnego wypłacanego co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, ustala się, przyjmując uposażenie należne żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym.

Należy zwrócić uwagę, że omawiana regulacja dotyczy tylko jednej z 23 podstaw zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej, tj. wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez żołnierza zawodowego. Jest to sytuacja, w której rozwiązanie stosunku służbowego następuje wyłącznie z inicjatywy żołnierza zawodowego i nie jest w żaden sposób uzależnione od woli organu wojskowego. W każdej z pozostałych sytuacji zwolnienia z żołnierza zawodowej służby wojskowej (*np. wypowiedzenia stosunku służbowego przez organ w razie likwidacji stanowiska zajmowanego przez żołnierza*) wskazana regulacja nie znajdzie zastosowania.

Projektując przywołane uregulowanie przyjęto, że żołnierz zawodowy wyznaczony na stanowisko zaszerogowane do wyższej grupy uposażenia powinien pełnić służbę wojskową przez okres co najmniej dwunastu miesięcy. Dopiero po tym okresie może bez ujemnych konsekwencji dokonać wypowiedzenia stosunku służbowego. Ustawowy okres wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez żołnierza zawodowego wynosi sześć miesięcy i może być skrócony z tym, że w tym przypadku wymagana jest zgoda organu zwalniającego. Takie niezwłoczne zwolnienie żołnierza z zawodowej służby wojskowej faktycznie niweczy cały proces poprzedzający jego wyznaczenie na stanowisko służbowe, do którego należy zaliczyć m.in. kosztowny przebieg doskonalenia kursowego żołnierza w celu uzyskania przez niego odpowiednich kwalifikacji, który z reguły poprzedza wyznaczenie żołnierza na wyższe stanowisko służbowe. Na uwagę zasługuje również rozwiązane zamieszczone w art. 40 ust. 2 i art. 41 ust. 1 pkt 2 cyt. *ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych*. Zgodnie z tymi unormowaniami zasadniczo wymagane jest co najmniej trzy letnie pełnienie służby na stanowisku służbowym, po którym to okresie dopuszczalne jest wyznaczenie oficera lub podoficera na wyższe stanowisko służbowe. Trzyletni okres zajmowania przez żołnierza stanowiska służbowego traktować więc należy jako „standardowy” okres zajmowania stanowiska służbowego. W tym kontekście wymóg pełnienia służby na nowym stanowisku służbowym przez okres co najmniej dwunastu miesięcy nie powinien być oceniany jako wygórowany.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, obecnie nie dostrzega się możliwości skrócenia terminu przewidzianego w przywołanym art. 97a ustawy. Zmniejszenie tego dwunastomiesięcznego terminu bądź też doliczenie sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia zniweczyłoby zakładany cel regulacji.

Jak wyżej wskazano, w art. 97a cyt. *ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych* przyjęto, że podstawę obliczenia wysokości niektórych należności zwolnieniowych stanowi uposażenie należne żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym. Powstrzymanie sytuacji przedwczesnego wypowiedzania przez żołnierzy stosunku służbowego osiąga się poprzez przyjęcie niższego uposażenia jako podstawy obliczenia wymienionych należności zwolnieniowych.

W opiniach sporządzanych przez Departament Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej dla potrzeb organów wojskowych konsekwentnie wskazywano, że podstawę obliczenia wymienionych należności zwolnieniowych powinno stanowić uposażenie należne żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym, tj. kwota uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym wypłacona żołnierzowi w ostatnim miesiącu pełnienia służby na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym. W sporządzonych opiniach wskazywano również, że treść przepisu art. 97a *wojskowej ustawy pragmatycznej* nie upoważnia do zmiany kwoty tego uposażenia, tj. podwyższenia kwoty w wyniku dokonanej podwyżki stawek uposażenia zasadniczego, bądź też wzrostu dodatku za długoletnią służbę wojskową będący następstwem wzrostu stażu służby wojskowej, jak również wzrostu pozostałych dodatków do uposażenia. W art. 97a ustawy nie zamieszczono bowiem regulacji – wzorem np. art. 89 ust. 1 tej ustawy - który upoważniałby organy wojskowe do uwzględnienia zmian, jakie miały miejsce w okresie od dnia wyznaczenia żołnierza na stanowisko z wyższą grupą uposażenia do dnia zwolnienia z zawodowej służby wojskowej. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że Departament Kadr w myśl postanowień *Regulaminu Organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej* stanowiącego załącznik do *Zarządzenia Nr 33/MON z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2015 r. poz. 250)* odpowiedzialny jest za zarządzanie zasobem kadrowym oraz kształtowanie resortowego systemu uposażeń żołnierzy zawodowych, wobec czego jest organem właściwym do sporządzania opinii w ww. zakresie.

Powyższa wykładania przepisu ustawy znalazła również potwierdzenie w wyrokach: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 16 lutego 2017 r. (sygn. akt II SA/Sz 1334/16), Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 października 2018 r. (sygn. akt II SA/Wa 198/18) oraz w wyroku Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 listopada 2019 r. (sygn. akt 1475/19). W przywołanych orzeczeniach konsekwentnie prezentowana jest teza, zgodnie z którą pod pojęciem „*uposażenie należne żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku służbowym*” należy rozumieć *uposażenie, które przysługiwało żołnierzowi na poprzednio zajmowanym stanowisku, w dacie zajmowania tego stanowiska, zgodnie z grupą uposażenia określoną odrębnymi przepisami i zostało mu wypłacone*. Nie są znane orzeczenia, które zawierałyby odrębną ocenę prawną.

W przedstawionych okolicznościach sprawy, odstępstwo od przyjętych reguł postępowania możliwe byłoby w wyniku nowelizacji art. 97a cyt. *ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych*, bądź też zmiany linii orzeczniczej w tej sprawie.

Podsumowując, obecnie obowiązujące uregulowanie należy uznać jako adekwatne do założonego celu regulacji. Proponowane przez Pana Rzecznika zmiany przyczynią się do osłabienia oddziaływania tego przepisu wojskowej ustawy pragmatycznej, co w konsekwencji może doprowadzić do sytuacji, w której utraci on charakter bodźcowego oddziaływania na żołnierzy zawodowych w kierunku długoletniego pełnienia służby wojskowej.

2

Sebastian Chwałek
Z upoważnienia
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Sebastian Chwałek
Mariusz BŁASZCZAK
Sekretarz Stanu

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
WYDZIAŁ KANCELARII JAWNYCH

Nr. 5333/BMOU

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POŁOGNE
Umowa z Pódczą Polską S.A.
ID 431634

ZWROT KIEROWAĆ
FUP119 00-509 WARSZAWA

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2020 -07- 23

ZAL. NR

*Biuro Pras Obywatelskich
ul. Solidarności 77
00-090 WARSZAWA*

R

(00)659007731697748366

(00)659007731697748366

(00)659007731697748366

(00)659007731697748366

2020

AR